

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 9/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. januára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Andreou Mrekajovou, Advokátska kancelária Dvorská & Mrekajová, s. r. o., Panenská 33, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Andrea Mrekajová, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24 Co 734/2015 zo 7. septembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20

ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 24 Co 734/2015 zo 7. septembra 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 9. decembra 2016.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že uznesením krajského súdu č. k. 24 Co 734/2015-307 zo 7. septembra 2016 bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) č. k. 20 C 35/2010-290 z 15. mája 2015. Uvedenými uzneseniami bolo zastavené konanie o žalobe sťažovateľky ako žalobkyne proti žalovanej spoločnosti GREVA Investment, s. r. o. (ďalej len „žalovaná“), o zaplatenie 95 231,44 € s prísl. K zastaveniu konania došlo podľa všeobecných súdov preto, že v jednoročnej lehote od prerušenia konania zhodne navrhnutého stranami sťažovateľka nepožiadala o pokračovanie v konaní. Uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľke doručené 10. októbra 2016.

Podľa tvrdenia sťažovateľky krajský súd rozhodol, že voči jeho uzneseniu nie je dovolanie prípustné.

Sťažovateľka považuje uznesenie krajského súdu za arbitrárne a formalistické. Bolo tým zmarené jej právo na súdnu ochranu, keďže jej bolo zabránené v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemožno v právnom štáte v žiadnom prípade pričítať sťažovateľke.

Podľa sťažovateľky je nespochybniteľné, že má voči žalovanej pohľadávku. Nie je ústavne udržateľné, aby formalistickým prístupom všeobecných súdov bola reálne zbavená práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa vôbec nevysporiadal s jej podstatnými argumentmi.

Z hľadiska skutkového stavu sťažovateľka uvádza, že 25. júna 2008 uzatvorila s právnou predchodkyňou žalovanej zmluvu o dielo, na základe ktorej jej mal byť postavený rodinný dom s termínom odovzdania do 19. decembra 2008. Z dôvodu porušenia zmluvy sťažovateľka požiadala okresný súd o vydanie platobného rozkazu, ktorým by bola žalovaná zaviazaná zaplatiť sťažovateľke 95 231,44 € s prísl. Vydaný platobný rozkaz bol napadnutý odporom a napokon okresný súd konanie zastavil ešte pred prvým pojednávaním vo veci samej.

Krajský súd uznesenie okresného súdu o zastavení konania potvrdil a nepripustil voči nemu podanie dovolania, a to aj napriek tomu, že podanie dovolania bolo prípustné podľa ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, pretože v konaní všeobecné súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili sťažovateľke uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

Sťažovateľka namieta predovšetkým porušenie základného práva na súdnu ochranu, ktoré je v demokratickej spoločnosti do tej miery favorizované, že pri jeho uplatňovaní neprichádza do úvahy zo strany súdov jeho zužujúci výklad, ale ani také formálne interpretačné postupy, ktorých následkom by mohlo byť neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie, či dokonca popretie tohto základného práva. Porušené bolo podľa sťažovateľky aj právo na spravodlivé súdne konanie, právo vlastniť majetok, resp. právo na ochranu majetku, ako aj právo na rovnosť účastníkov v konaní. Krajský súd nesplnil základnú povinnosť dôkladne a presvedčivo zdôvodniť svoje rozhodnutie.

Konkrétne krajský súd podľa názoru sťažovateľky vôbec nevzal do úvahy jej oznámenie z 27. decembra 2013, ktorým dala na vedomie okresnému súdu, že trvá na podanom návrhu a žiada, aby sa v konaní pokračovalo. Rovnako sa krajský súd vôbec nevyjadril k ďalším podstatným námietkam sťažovateľky uvedeným v odvolaní proti zastavujúcemu uzneseniu okresného súdu.

Okresný súd vo svojom uznesení uviedol, že konanie bolo prerušené, keďže to účastníci zhodne navrhli. S týmto tvrdením však nemožno súhlasiť, pretože sa nezakladá na

pravde a je v rozpore s dôkazmi, ktoré sa nachádzajú v súdnom spise. Sťažovateľka totiž s prerušením konania na základe návrhu sudkyne síce súhlasila, ale ako účastníčka konania sama takýto postup rozhodne nenavrhla. Dôvodom prerušenia konania bolo, aby sa vyčkalo na výsledok iného občianskoprávneho konania vedeného Okresným súdom Stará Ľubovňa pod sp. zn. 4 C 72/2010. Toto konanie nie je dosiaľ ukončené v dôsledku podania dovolania 16. júna 2014. Podľa názoru sťažovateľky za uvedeného stavu nebolo podanie návrhu okresnému súdu na pokračovanie v konaní do jedného roka od jeho prerušenia opodstatnené.

Sťažovateľka zastáva názor, že postupom okresného súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, a preto bolo povinnosťou krajského súdu uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Zo sťažnosti napokon vyplýva, že krajský súd uviedol, že ak sťažovateľka nesúhlasila s odôvodnením uznesenia o prerušení konania, mala právo napadnúť uznesenie odvolaním, čo však neurobila. Pritom podanie odvolania len voči nepravdivému tvrdeniu o dohode o prerušení konania bolo bez právneho významu, lebo podaním odvolania by nebolo možné ovplyvniť výrok okresného súdu o prerušení konania, s ktorým sťažovateľka nakoniec súhlasila. Nepodanie odvolania len voči nepravdivému odôvodneniu uznesenia nie je dôvodom, na základe ktorého by sťažovateľke mala byť odopretá súdna ochrana, resp. právo na spravodlivý proces.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [redacted] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/734/2015-307 zo dňa 07.09.2016 porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľa [redacted] vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

Uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/734/2015-307 zo dňa 07.09.2016 porušené bolo.

3. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky Uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/734/2015-307 zo dňa 07.09.2016 porušené bolo.

4. Uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/734/2015-307 zo dňa 07.09.2016 sa zrušuje a vec sa vráti na ďalšie konanie.

5. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000,- EUR, ktoré je Krajský súd v Trnave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 363,79 EUR vrátane DPH na bankový účet právneho zástupcu(...) do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

V závere svojej sťažnosti sa sťažovateľka domáha vydania dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia krajského súdu.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 24 Co 734/2015-307 zo 7. septembra 2016, ktoré sa stalo právoplatným 12. októbra 2016, vyplýva, že ním bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 20 C 35/2010-290 z 15. mája 2015 o zastavení konania.

Podľa názoru krajského súdu k prerušeniu konania došlo podľa § 110 Občianskeho súdneho poriadku a stalo sa tak vo výlučnej dispozícii účastníkov konania. Účelom a zmyslom prerušenia konania bolo poskytnúť čas na mimosúdne riešenie veci. Ak je konanie prerušené a návrh na pokračovanie v konaní sa nepodá do jedného roka od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania, súd konanie ex offo zastaví (§ 111 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku). Sťažovateľka vychádza z nesprávneho názoru o dôvodoch prerušenia konania a tvrdí, že nie je pravdou záver súdu, podľa ktorého k prerušeniu konania došlo na základe zhodného návrhu strán. V tejto súvislosti poukazuje krajský súd na uznesenie o prerušení konania, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že tak rozhodol podľa § 110 a § 111 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Pokiaľ sťažovateľka zastávala názor, že k prerušeniu konania došlo v skutočnosti z dôvodov popísaných v odvolaní, potom je to

v rozpore s uznesením o prerušení konania. Ak sťažovateľka s uznesením nesúhlasila, mala právo napadnúť ho odvolaním, čo sa však nestalo. Preto je jej argumentácia neopodstatnená.

V závere uznesenia krajského súdu je uvedené nasledovné poučenie: „*Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie nie je prípustné (§ 421 ods. 2 CSP).*“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za neprípustnú.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 357 písm. a) Civilného sporového poriadku odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení konania.

Podľa § 393 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolací súd v písomnom vyhotovení rozhodnutia uvedie označenie súdu, mená a priezviská sudcov rozhodujúcich vo veci, presné označenie strán a ich zástupcov, iných subjektov, označenie prejednávanej veci, výrok, odôvodnenie, poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, deň a miesto vyhlásenia.

Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Sťažovateľka najprv uvádza, že krajský súd rozhodol, že voči jeho uzneseniu nie je dovolanie prípustné. Neskôr na inom mieste tvrdí, že krajský súd nepripustil podanie dovolania voči vlastnému uzneseniu, a to aj napriek tomu, že podanie dovolania bolo prípustné podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, pretože všeobecné súdy

nesprávnym procesným postupom znemožnili sťažovateľke uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým konštatovať, že poučenie o možnosti podať dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nemožno považovať za rozhodnutie odvolacieho súdu o prípustnosti či neprípustnosti dovolania. Táto časť rozhodnutia odvolacieho súdu vyjadruje iba určitú pomoc (manudukciu) stranám pri riešení otázky, či možno rozhodnutie odvolacieho súdu napadnúť dovolaním ako mimoriadnym opravným prostriedkom. Žiada sa tiež v tejto súvislosti osobitne zdôrazniť, že nesprávne poučenie, podľa ktorého je dovolanie prípustné, nezakladá prípustnosť dovolania a naopak, nesprávne poučenie, podľa ktorého dovolanie nie je prípustné, neznamená odňatie práva dovolanie podať.

Podľa názoru ústavného súdu poučenie dané krajským súdom, podľa ktorého vzhľadom na ustanovenie § 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku nie je proti rozhodnutiu krajského súdu prípustné dovolanie, je jednoznačne správne, pretože ide o uznesenie okresného súdu o zastavení konania, proti ktorému je síce prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok [§ 357 písm. a) Civilného sporového poriadku], nie však už dovolanie z dôvodov vyplývajúcich z ustanovenia § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku ako mimoriadny opravný prostriedok (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Rovnako treba dať za pravdu aj sťažovateľke, podľa ktorej v danom prípade prichádzala do úvahy prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, keďže dovolanie podľa tohto ustanovenia je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak je daný niektorý z dôvodov zmätočnosti definovaný v tomto ustanovení (v danom prípade ide o tvrdenie sťažovateľky o nesprávnom procesnom postupe znemožňujúcom uskutočňovať jej vlastné procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces). V zásadnej rovine totiž nemožno pochybovať o tom, že zastavenie konania (teda skončenie

konania), pokiaľ k nemu nedošlo v súlade so zákonom, rozhodne znamená porušenie práva žalujúcej strany na spravodlivý proces, keďže sa jej tým odníma súdna ochrana.

Možno zhrnúť, že poučenie o prípustnosti dovolania, ktoré vyplýva z uznesenia krajského súdu, sa javí ako neúplné a v konečnom dôsledku zároveň ako nesprávne. V skutočnosti totiž prípustnosť dovolania prichádzala do úvahy, a to podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

Za uvedeného stavu neprichodí iné, než konštatovať, že nepodaním dovolania ako účinného mimoriadneho opravného prostriedku sťažovateľka nevyužila možnosť ochrany jej označených práv v konaní pred všeobecnými súdmi v plnom rozsahu, čo zakladá neprípustnosť sťažnosti v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Zároveň treba konštatovať, že sťažovateľka nepodala (podľa vlastného tvrdenia) dovolanie preto, lebo sa riadila (aj podľa nej) nesprávnym poučením krajského súdu, podľa ktorého dovolanie prípustné nebolo.

Z pohľadu ústavného súdu sa vynára otázka, či nepodanie dovolania za uvedených konkrétnych skutkových okolností možno považovať za nesplnenie podmienky vyčerpania opravných prostriedkov daných zákonom podľa osobitných predpisov z dôvodov osobitného zreteľa hodných v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Hoci sťažovateľka to takto výslovne neformuluje, zo sťažnosti sa dá implicitne vyrozumiť, že podľa nej ide o dôvod hodný osobitného zreteľa.

Podľa názoru ústavného súdu nepodanie dovolania z dôvodu, že sa sťažovateľka riadila nesprávnym poučením krajského súdu o neprípustnosti dovolania, nemožno v konkrétnych okolnostiach daného prípadu považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka zastúpená v konaní vedenom všeobecnými súdmi advokátom (zhodným s právnym zástupcom, ktorý ju zastupuje v konaní vedenom ústavným súdom) si

bola podľa vlastného vyjadrenia plne vedomá skutočnosti, že poučenie krajského súdu o neprípustnosti dovolania nebolo správne. Za tejto situácie mala sťažovateľka (riadiac sa kvalifikovaným právnym názorom právneho zástupcu – advokáta) podať dovolanie, pretože konečné slovo o prípustnosti či neprípustnosti dovolania v prípade pochybností o tejto otázke by mohol povedať až dovolací súd.

Nesprávne poučenie krajského súdu o neprípustnosti dovolania nielenže neodňalo zákonné právo sťažovateľky na podanie dovolania, ale ani ju nezbavovalo možnosti v súlade s vlastným kvalifikovaným právnym názorom dovolanie podať. Nepodanie dovolania v tomto prípade sa preto neopiera o dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2017